

Asia: VN/21641/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Täyskatteellisuuden määritelmä tulee olla lain valmisteluasiakirjoissa. Tämä on paitsi selkeää myös välttämätöntä, jotta määrittely tapahtuu yhteismitallisesti eivätkä eri korkeakoulujen laskentatavat poikkea merkittävästi toisistaan. Lisäksi esityksessä sivulla 30 on esitetty ajatus, että maksut voisivat vaihdella yhdessä koulutuksessa lukuvuodesta riippuen, jos koulutuksen kustannukset vaihtelevat eri vuosina esim. vähemmän opetukseen liittyviä kustannuksia aiheuttavan työharjoittelun vuoksi. Turun yliopisto ei kannata tällaista mallia, sillä maksujen tulee olla ennakoitavissa niin korkeakoulujen kuin opiskelijankin näkökulmasta.

Lainsäädännössä tulisi ottaa kantaa myös lukuvuosimaksuihin kaksois-/yhteistutkinnoissa, joissa suomalainen korkeakoulu ei voi yksin päättää lukuvuosimaksun suuruudesta.

Täyskatteellisuus tulee vähentämään ei-EU/ETA –kansalaisten opiskelijoiden määrää. Koska Suomi kuitenkin tarvitsee myös korkeakoulutettuja maahanmuuttajia, maksuista seuraavaa opiskelijamäärän laskua tulisikin loiventaa kannustimella: jos opiskelija jää valmistuttuaan töihin Suomeen, hänelle voidaan myöntää verohelpotusta tietyn määrääjän.

Lausunnonantajan näkemykset koskien hakemuksen käsittelymaksun palauttamista

Hakemuksen käsittelymaksun palauttamista pidämme hyvänä uudistuksena, koska sillä voidaan saada hillittyä ns. turhien hakemusten määrää ja niiden käsittelyyn kuluva työmäärä

OPH:lle tuleva käsittelymaksu tulisi käyttää esityksessä mainittujen ”EU/ETA-alueen ulkopuolisten tutkintojen oikeellisuuden tarkistamiseen ja korkeakoulukelpoisuuden arvioimiseen liittyvien tukipalvelujen kattamiseen” siten, että ne palvelevat välittömästi korkeakouluja. Tällä hetkellä mainitun kaltaisia tukipalveluja ei juurikaan ole kansallisesti tarjolla Nopealle, tehokkaalle ja

asiantuntevalle kansalliselle palvelulle on kuitenkin ilmeinen ja suuri tarve. Suomen Enic-Naric -toimiston (eli OPH) tulisi toimia samoin kuin esim. Hollannin tai UK:n vastaavat eli niin, että korkeakoulut saavat konkreettista apua hakemuskäsittelyprosessiinsa.

Lausunnonantajan näkemykset tilauskoulutuksen muutoksista

Tilauskoulutusta koskevan sääntelyn tarkentaminen on tervetullutta. Lain valmisteluasiakirjoihin voisi vielä lisätä esimerkkejä, mitkä tahot voivat toimia tilaajina. Esimerkiksi jos tarkoitus on, että ulkomainen yliopisto ei voi tilata koulutusta Suomesta opiskelijoilleen, tämä olisi hyvä nimenomaisesti todeta.

Lausunnonantajan näkemykset koskien lukuvuosimaksujen korottamista

Kommentoimme tätä pääasiaa jo osin myös "Yleistä"-osiossa.

Lainsäädännössä tulisi lisäksi ottaa eksplisiittisesti kantaa siihen, poistuvatko maksuvelvollisten suorittamat tutkinnot tämän uudistuksen seurauksena rahoitusmallin piiristä.

Lausunnonantajan näkemykset lukuvuosimaksujen kiertämisen ehkäisemistä koskevasta muutoksesta

Muutos koskien lukuvuosimaksuvelvollisuutta muuttamalla oleskeluperustetta vaikuttaa hyvältä, sillä on perusteltua, että oleskeluluvan perusteen muuttuminen ei toisi vapautusta lukuvuosimaksuihin kesken opintojen.

Lausunnonantajan näkemykset tiedonsaantioikeuden lisäämisestä

-

Sjöblom Petri
Turun yliopisto